

вслуховує їхні заяви та допомагає в розумінні їхніх прав та можливих варіантів дій [2].

Дільничний офіцер поліції сприяє вирішенню конфліктних ситуацій та намагається попередити подальше насильство шляхом медіації, консультацій та інших методів врегулювання [4].

Поліція співпрацює зі службами соціального захисту, медичними установами та іншими організаціями, щоб забезпечити комплексну підтримку жертвам домашнього насильства.

Індивідуально-профілактична робота поліції з домашніми кривдниками спрямована на забезпечення безпеки та захисту прав громадян, а також на попередження подальших випадків насильства у сім'ї [3]. Ця робота вимагає від офіцера високого рівня емпатії, професіоналізму та готовності допомагати тим, хто потребує захисту та підтримки.

За допомогою індивідуально-профілактичної роботи дільничний офіцер поліції стає першим контактним пунктом для жертв домашнього насильства, надаючи їм не лише правову, але й психологічну підтримку. Виявлення, аналіз ситуації, установлення контакту та надання інформаційної підтримки дозволяють ефективно реагувати на випадки насильства та забезпечувати безпеку потерпілим.

Крім того, співпраця з іншими соціальними та медичними організаціями дозволяє застосовувати комплексний підхід до вирішення проблеми запобігання домашньому насильству. Індивідуально-профілактична робота з особами, схильними до вчинення домашнього насильства (кривдниками), не лише сприяє врегулюванню конфліктних ситуацій, але й спрямована на зміну соціальних установок та виховання культури ненасильницького спілкування у сім'ї.

1. Конституція України від 28.06.1996. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Корнієнко М. В. Особливості забезпечення і захисту прав дітей дільничним офіцером поліції. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 3. С. 100–107.

3. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#top>.

4. Костюк В. Л., Жук О. М., Мозоль В. В., Литвин В. В. Організація роботи дільничного офіцера поліції на поліцейській дільниці : метод. рекомендації. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 89 с.

5. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.07.2017 № 650. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>.

УДК 351.74+342.77

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/499-501

Катерина КУЛИК

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Євген ГІДЕНКО

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасних умовах зміни, що відбуваються в Україні, загострили соціальні протиріччя, оскільки окупаційні війська країн-агресорів розпочали повномасштабне вторгнення на нашу територію, а в правовій системі оголошено воєнний стан. У цьому випадку постає питання про вжиття рішучих заходів, безпосередньо спрямованих на забезпечення національної безпеки України, особливо в межах повноважень, наданих поліції.

Відповідно до норм Закону України «Про національну безпеку України»

«національна безпека України – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз» [1]. У зв'язку з цим важливими суб'єктами забезпечення національної безпеки є правоохоронні органи, серед яких Національна поліція України посідає особливе місце. Так, у повсякденній діяльності, порівняно з іншими суб'єктами, конкретні органи управління виконують найбільше завдань з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, підтримки держави у захисті національних інтересів, прав та інтересів, а також забезпечують захист від численних загроз свободам людини та громадянина [2, с. 268].

Окремо відзначимо такі повноваження Національної поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення, реалізація яких, згідно з чинним законодавством, посідає важливе місце у сфері національної безпеки: 1) формування бази (банків) даних, які містяться в Єдиній інформаційній системі МВС України; 2) користування базами (банками) даних МВС України та інших державних органів; 3) здійснення інформаційно-аналітичної роботи; 4) здійснення інформаційної взаємодії з іншими державними органами України, іноземними правоохоронними органами та міжнародними організаціями; 5) подання до Єдиного державного обліку в електронній формі списку військовозобов'язаних і резервістів [1]. Крім того, «у випадках загрози національному суверенітету України та її територіальній цілісності та у процесі відсічі збройній агресії проти України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, залучаються до оборони України, виконують завдання територіальної оборони, забезпечують виконання таких заходів: правового порядку оголошення воєнного стану на всій території України або в окремих місцевостях, відповідно до законодавства України» [1].

Також варто зазначити, що у воєнний час поліція бере участь у патрулюванні території, яку обслуговує не лише вдень, а й під час комендантської години. Уповноважені посадові особи мають право зупиняти будь-кого в цей час і перевіряти документи, що посвідчують особу, а також наявність спеціальної перепустки, яка дозволяє їм перебувати на вулицях під час комендантської години. У разі виявлення у особи відсутності зазначених документів поліцейські повинні з'ясувати причини порушення встановленої комендантської години та вжити заходів, у тому числі провести особистий обшук особи залежно від подальшого розвитку ситуації. Крім того, поліція бере участь у службі на блокпостах, патрулюванні міст, виконує спеціальні вибухотехнічні роботи (до яких обов'язково залучаються фахівці), виїжджає до місць ураження балістичними ракетами та іншими боеголовками та виконує службові обов'язки разом з територіальною обороною.

Тобто, працівникам Національної поліції надано великий спектр повноважень, які безпосередньо направлені на забезпечення національної безпеки України в мирні часи, а також у період дії правового режиму воєнного стану.

Слід додати, що в умовах воєнного стану діяльність поліції у сфері дозвільної системи набула дедалі більшого значення, оскільки на початку повномасштабного вторгнення законодавча гілка влади прийняла рішення про можливість законодавчого закріплення використання та застосування вогнепальної зброї цивільними особами. Загалом під широким режимом дозвільної системи, вважає Д. Денисюк, необхідно розуміти сукупність правовідносин, заснованих на відповідних нормах або правилах, які реалізуються між державними органами, фізичними та юридичними особами з об'єктами, що становлять потенційну небезпеку для громадської безпеки, безпеки людей, їхнього життя та здоров'я [3, с. 139]. Це визначення є досить загальним, оскільки розкриває поняття дозвільної системи в цілому, а тому її суть доцільніше розглядати в контексті контролю за зброєю.

Так, поліцейські можуть проводити перевірку зброї, спеціальних засобів, боеприпасів, інших предметів, матеріалів і речовин, що знаходяться у фізичних та юридичних осіб з метою їх зберігання та використання, зберігання та використання яких чітко визначені спеціальними правилами чи порядком та підпадають під дію дозвільної системи. Це набуває особливого значення в умовах воєнного стану.

Отже, нами було досліджено роль працівників Національної поліції в забезпеченні національної безпеки України саме в умовах воєнного стану. Враховуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що працівники поліції виступають важливим суб'єктом реалізації заходів, які направлені на забезпечення національної безпеки, адже їхня діяльність безпосередньо направлена на підтримання публічної безпеки та порядку, а також забезпечення прав та свобод громадян нашої держави та безпеки в суспільстві, зокрема в умовах воєнного стану.

1. Про національну безпеку України : Закон України від 21 червня 2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
2. Братель С. Г. Національна поліція як суб'єкт забезпечення національної безпеки. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 1. С. 271–277.
3. Денисюк Д. С. Щодо визначення поняття дозвільної діяльності ДАІ МВС України. *Форум права*. 2009. № 1. С. 138–141.

УДК 351.74+342.95

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/501-503

Ярослав НАДТОКА

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Валерій БІЛЧЕНКО

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА БЕЗПЕКОВІ ІНІЦІАТИВИ ПОЛІЦІЇ
У НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРАХ.
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ**

Принципи охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, забезпечення верховенства права в усіх сферах суспільного життя залишаються одними із головних напрямів держави та входять переважно до компетенції правоохоронних органів. Проблеми забезпечення публічної безпеки та збереження публічного порядку є актуальними як на національному, так і міжнародному рівнях. З метою протидії злочинності та забезпечення безпеки громадян поліція виконує широкий спектр заходів, серед яких важливе місце займає превентивна діяльність та реалізація безпекових ініціатив. Адміністративно-правове забезпечення публічної безпеки та порядку є невід'ємною складовою діяльності поліції в країні та має важливе значення у міжнародному контексті [5, с. 1].

Умови воєнних дій завжди ставлять перед державою надзвичайні виклики, які вимагають негайних заходів для забезпечення національної безпеки та обороноздатності. Введення воєнного стану є одним із найефективніших інструментів управління цими ситуаціями. В таких умовах правоохоронні органи, зокрема поліція, знаходяться перед рядом надзвичайних завдань, які можуть суттєво відрізнитися від тих, з якими вони звикли стикатися у мирний час. Від ефективності діяльності поліції у період воєнного стану залежить стабільність в країні, збереження життя громадян та відновлення порядку [1, с. 16].

Дослідження особливостей функціонування поліції під час воєнного стану має важливе значення для підготовки та реагування правоохоронних органів у таких умовах. У сучасному світі, де загрози можуть мати різноманітні форми та джерела, готовність поліції до оперативного реагування та адаптації є критично важливою [2, с. 38]. Під час воєнного стану діяльність поліції досить радикально трансформується, що впливає на її структуру, функції та спілкування з громадянами. Збільшується необхідність захисту важливих інфраструктурних об'єктів, що стосуються не лише державних установ, а й транспортних вузлів, електростанцій, комунікаційних центрів та інших стратегічних об'єктів.

Потреба в додатковому оснащенні, спеціалізованій підготовці та координації дій між різними підрозділами стає вельми актуальною. Поліція отримує додаткові повноваження щодо контролю за переміщенням громадян, що може включати обмеження на в'їзд та виїзд з певних територій, введення пропускних режимів та інші обмежувальні заходи [4, с. 47]. Зростає важливість взаємодії поліції з іншими силовими структурами, що включає спільні операції, обмін інформацією та координацію дій на різних рівнях управління.

Етичні аспекти діяльності поліції стають одними з найбільш актуальних та